

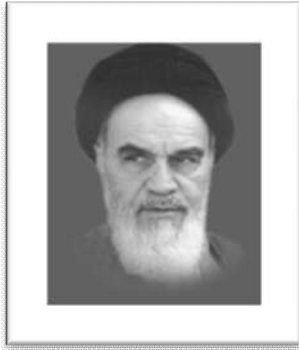
سازمان تامین اجتماعی
اداره کل استان قم

نکات کلیدی بیمه تامین اجتماعی (۲)

(ویژه کارفرمایان - رابطین بیمه ای)

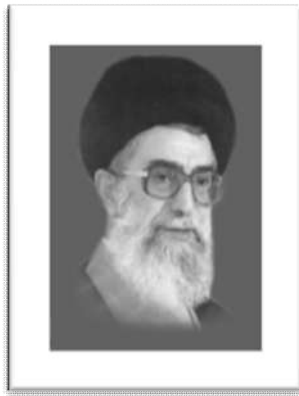
روابط عمومی و امور فرهنگی

اسفند ۹۴

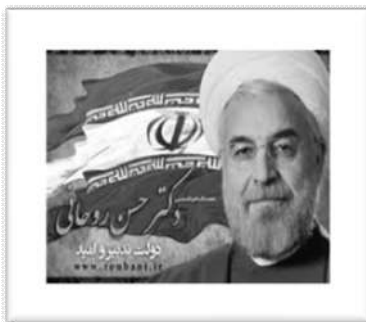

امام خمینی (ره) :

ملت شریف ما اگر در این انقلاب بخواهد پیروز شود باید دست از آستین برآرد و به کار بپردازد

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) :
استقلال یک کشور وابسته به کار است.

ریاست محترم جمهوری:

چراغ کار و اشتغال در سراسر ایران عزیز باید همواره تابناک باشد.

فهرست

۴	..... مقدمه
۵	..... آشنایی با حقوق کارفرمایان در قانون و مقررات تامین اجتماعی
۵	..... تسهیلات قانونی برای کارفرمایان
۶	..... تعریف کارفرما و وظایف آن از منظر قانون تامین اجتماعی
۸	..... چگونگی تنظیم لیست و پرداخت حق بیمه توسط کارفرمایان و دستمزدهای مقطوع
۹	..... شناخت کارفرما
۱۰	..... قراردادهای پیمانکاری موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی
۱۰	..... قراردادهای عمرانی
۱۱	..... آشنایی پیمانکاران با مراحل تشکیل پرونده بیمه ای
۱۱	..... بخشنامه ۱۴ جدید درآمد
۱۷	..... قراردادهای حسابرسی
۱۷	..... نحوه احتساب جرایم قراردادهای پیمانکاری
۲۱	..... حسابرسی از دفاتر قانونی شرکت ها و موسسات دارای شخصیت حقوقی
۲۱	..... اولویت بندی بازرسی از دفاتر قانونی
۲۲	..... مقررات و آیین نامه مربوط به نحوه ابلاغ بدهی های حق بیمه توسط سازمان تامین اجتماعی

مقدمه

سازمان تامین اجتماعی به عنوان بزرگترین سازمان بیمه های اجتماعی در ایران با کارکردهای چندوجهی و با تحت پوشش داشتن بیش از ۴۰ درصد جمعیت کشور و ۶۰ درصد جمعیت شهری با طیف وسیعی از مخاطبان دارای بیشترین تعاملات بوده و به تبع آن نیازمند نظام گسترده ای برای بهبود روابط و خدمات رسانی به مشتریان خود می باشد.

از این رو سازمان تامین اجتماعی به عنوان پرچمدار تامین اجتماعی در نظام جامع تامین اجتماعی ایران اهمیت بسزایی برای برقراری ارتباط شایسته با مخاطبان خود قائل است و در این راستا با هدف افزایش کیفیت ارائه خدمات و افزایش کارایی و بهره وری و اثرگذاری بر میزان مقبولیت و رضایتمندی مخاطبان در نظر دارد در راستای این مهم، دانستنی های لازم و مورد نیاز طیف های گوناگون مخاطبان و شرکاء اجتماعی در بخش بیمه ای را در اختیار آنها قرار دهد.

بدیهی است گسترش تعاملات با مخاطبان و افزایش سطح آگاهی و اطلاعات آنان پیرامون حقوق قانونی خود و همچنین پاسخگویی به سئوالات و شفاف سازی در حوزه قوانین و مقررات بخشی از وظایف و تکالیف مهم حوزه فرهنگی و ارتباطی بوده و اطلاع رسانی در سه حوزه دیداری، شنیداری و نوشتاری می تواند سازمان را در تحقق اهداف یادشده یاری رساند.

اداره کل امور فرهنگی و اجتماعی کارفرمایان و سازمان ها با همکاری اداره کل درآمد حق بیمه نسبت به طراحی و تدوین جزوه آموزشی قوانین و مقررات ویژه رابطین بیمه ای اقدام نموده است .

ضمن تهیه جزوه حاضر با هدف تصریح و تسهیل روابط با بخشی از مخاطبان خود در حوزه کارفرمایی، اقدام به برگزاری دوره های آموزشی جهت آشناسازی رابطین بیمه ای با قوانین و مقررات تامین اجتماعی با مشارکت تشکلهای و نهادهای کارفرمایی نموده است که شامل مهم ترین نکات برگرفته از قوانین و مقررات تامین اجتماعی و دستورات عملی های سازمان می باشد.

سازمان تامین اجتماعی ، با توجه به نقش و جایگاه مهم کارفرمایان در شکل گیری نظام بیمه اجتماعی ، برخورد لازم می داند که در جهت اطلاع رسانی و افزایش سطح دانسته های بیمه ای آنان تلاش کند و از کارفرمایان محترم نیز انتظار دارد که در این زمینه نهایت همکاری را مبذول دارند .

امید است تامین اینگونه جزوات و برگزاری کارگاه های آموزشی و اطلاع رسانی ویژه رابطین بیمه ای کارفرمایان با دست اندرکاران سازمان تامین اجتماعی در تحقق حقوق طرفین مفید و موثر باشد .

ومن... التوفیق

زمستان ۱۳۹۴

حقوق کارفرمایان

در برابر تکالیفی که قانون برای کارفرمایان تعیین کرده حقوقی نیز برای آنان در نظر گرفته است که به نوعی جزء تکالیف سازمان تامین اجتماعی محسوب می شود.

برخی از این حقوق به شرح زیر است:

- کارفرمایان حق دارند از نتیجه بازرسی های انجام شده توسط بازرسان سازمان از کارگاه خود (و یا نتیجه بازرسیهای انجام شده از دفاتر قانونی) باخبر شوند و در صورتی که لازم بدانند، توضیحاتی را (به نتیجه بازرسی کارگاهی) اضافه کنند و یا به آن اعتراض نمایند.

- از تاریخ تحویل لیست حقوق و دستمزد کارگران هر کارگاه به شعبه، سازمان تامین اجتماعی مکلف است هرگونه نقص و اختلاف یا مغایرت احتمالی را حداکثر ظرف ۶ ماه به کارفرمای مربوطه اعلام نماید.

- کارفرمایان حق دارند به میزان بدهی برآوردی تعیین شده از سوی شعبه تامین اجتماعی (حداکثر ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ) اعتراض کنند، سازمان مکلف است به این گونه اعتراض ها در فرصت مقرر در هیات بدوی تشخیص مطالبات رسیدگی نماید.

- کارفرمایان حق دارند در صورتی که اصل حق بیمه مطرح شده در صورتجلسه هیات بدوی تشخیص مطالبات بیشتر از ۱.۵۰۰.۰۰۰ ریال باشد حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رای هیات، به آن اعتراض نمایند و سازمان باید اینگونه اعتراض ها را در هیات تجدیدنظر تشخیص مطالبات رسیدگی نماید.

- هیات های تشخیص مطالبات با حضور نماینده ای از جامعه کارفرمایان (هر استان) تشکیل می شود. با وجود این کارفرما حق دارد در جلسه هیات که به منظور رسیدگی به اعتراض او تشکیل می شود حضور یافته و توضیحات لازم را ارائه کند.

- هنگام ثبت معاملات مربوط به نقل و انتقال کارگاه ها، دفاتر اسناد رسمی باید درباره وضعیت بدهی کارگاه مراتب را از شعب سازمان تامین اجتماعی استعلام کنند. در این موارد سازمان تامین اجتماعی موظف است ظرف یک روز پاسخ استعلام دفترخانه را صادر و ارسال نماید.

- کارفرمایان حق دارند در مواردی که حسب قوانین نیاز به ارایه مفاصا حساب از تامین اجتماعی دارند صدور آن را با رعایت مواد ۳۷ و ۳۸ قانون از سازمان تقاضا نمایند و سازمان مکلف است بعد از ثبت تقاضای کارفرما (در صورتی که بدهی نداشته باشد) مفاصا حساب را صادر و به تقاضاکننده ارایه نماید (در این مورد، اگر کارفرما بدهی برآوردی داشته باشد. با حفظ حق اعتراض به بدهی برآوردی می تواند این بدهی را به حساب سپرده واریز و مفاصا حساب دریافت نماید).

تسهیلات قانونی برای کارفرمایان

علاوه بر آنچه ذکر شد، در قوانین و مقررات تامین اجتماعی، برای کارفرمایان برخی از کارگاه ها تسهیلات و حقوقی در نظر گرفته شده است که عناوین آنها به شرح زیر است:

- معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمای کارگاه های تولیدی، صنعتی و فنی

برخی از کارگاه ها (فهرست و شرایط آن براساس آیین نامه اجرایی مصوب هیات دولت مشخص شده است) از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفر کارگر معاف هستند و این میزان حق بیمه را دولت به سازمان تامین اجتماعی می پردازد.

- تقسیط بدهی ها

کارفرمایان می توانند برای پرداخت بدهی های خود به سازمان درخواست تقسیط نمایند. سازمان می تواند این گونه بدهی ها را با رعایت مقررات مربوطه تقسیط نماید. بدیهی است چنانچه هر یک از اقساط در سررسید مقرر پرداخت نشود باقیمانده اقساط تبدیل به حال گردیده و سازمان برابر مقررات نسبت وصول آن از طریق ماده ۵۰ قانون اقدام می نماید.

- آشنایی کارفرمایان کارگاه های تازه تاسیس (شخصیت حقوقی) با مراحل تشکیل پرونده

پس از ثبت کارگاه های تازه تاسیس (شخصیت حقوقی) در اداره ثبت شرکت ها، نماینده شرکت باید به منظور بیمه نمودن کارکنان خود، به نزدیکترین شعبه سازمان تامین اجتماعی به محل ثبت شرکت مراجعه و مدارک زیر را جهت تشکیل پرونده به شعبه تحویل نماید:

- آگهی تاسیس شرکت

- روزنامه رسمی کشور که آگاهی تاسیس شرکت در آن اعلام شده است.

- اساسنامه شرکت

- تصویر سند مالکیت یا اجاره محل شرکت

- سایر مدارک مرتبط با شروع فعالیت و تاسیس شرکت برحسب مورد (مانند اظهارنامه ثبت و موافقت اصولی) شعبه تامین اجتماعی پس از دریافت مدارک و انجام مراحل اداری، ضمن تشکیل پرونده و اختصاص کد کارگاهی و ارائه رمز اینترنتی و موارد مرتبط مراتب را به صورت کتبی به شرکت اعلام خواهد نمود.

- تعریف کارفرما و وظایف آنان از منظر قانون تامین اجتماعی:

ماده ۴: کارفرما شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور و یا به حساب او کار می کند. کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسئول عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می شوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می گیرند.

ماده ۲۸: نرخ پرداخت حق بیمه ۳۰٪ می باشد که ۷٪ سهم بیمه شده، ۲۰٪ سهم کارفرما و ۳٪ نیز بعهده دولت می باشد. ضمناً با توجه به قانون بیمه بیکاری کارفرمایان کارگاه های مشمول قانون کار می بایست ۳٪ مازاد بر مبالغ فوق الذکر به عنوان حق بیمه بیکاری پرداخت نمایند.

ماده ۳۱: در صورتی که بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می پردازند حق بیمه سهم بیمه شده را از مزد یا حقوق او کسر نمایند و به همراه سهم خود به سازمان تامین اجتماعی پرداخت نمایند (مشروط بر اینکه از سقف حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه بیشتر نشود) تذکر: در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم کارگر خودداری نماید مسئولیت پرداخت به عهده شخص کارفرما می باشد.

ماده ۳۷: طبق ماده ۳۷ قانون تامین اجتماعی هنگام نقل و انتقال عین یا منافع موسسات و کارگاه های مشمول این قانون اعم از این که به صورت قطعی یا شرطی، رهنی، صلح حقوق یا اجاره باشد اعم از اینکه نقل و انتقال به صورت رسمی یا غیررسمی انجام گیرد، انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید. که در این رابطه دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم سند این امر را از شعب تامین اجتماعی استعلام نمایند.

سازمان تامین اجتماعی مکلف است ظرف ۱۵ روز از تاریخ تحویل استعلام و ثبت آن در دفتر شعبه پاسخ دفترخانه را صادر نماید در غیر این صورت دفترخانه ها می توانند اقدام به تنظیم سند نمایند. در این حالت کارفرمایان باید توجه داشته باشند که در صورت عدم رعایت موارد فوق انتقال دهنده و انتقال گیرنده متضامناً مسئولیت پرداخت بدهی های حق بیمه را دارند.

همچنین شهرداری ها، اتحادیه های صنفی و اتاق بازرگانی نیز موظفند هنگام صدور جواز کسب یا تمدید یا صدور کارت بازرگانی و مواردی از این قبیل از شعبه تامین اجتماعی مفاصا حساب پرداخت حق بیمه متقاضی را تقاضا نمایند.

ماده ۳۸: در مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما بایستی در قراردادی که منعقد می نماید مقطعه کار یا پیمانکار را متعهد نماید که کارکنان خود، همچنین کارکنان مقطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را بترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون پردازد و کارفرما نیز مکلف میباشد از هر صورت وضعیت پیمانکار ۵ درصد کسر نموده و به اضافه آخرین قسط یا حق الزحمه پیمانکار را نگهداری نمایند تا مفاصا حساب موضوع ماده ۳۸ را به ایشان تسلیم نماید در آن صورت کارفرما میتواند آخرین قسط را به پیمانکار پرداخت نماید.

ماده ۳۹: کارفرما مکلف است لیست و حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان ارسال و پرداخت نماید.

ماده ۴۰: در صورتی که کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده ۳۹ قانون خودداری کند سازمان می تواند حق بیمه را راساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.

ماده ۴۲: کارفرما از تاریخ ابلاغ بدهی حق بیمه برآوردی، ۳۰ روز فرصت دارد تا در صورت عدم قبول بدهی به آن اعتراض نماید و کتبا آن را تحویل شعبه ذی ربط نموده تا مراتب در هیأت های بدوی تشخیص مطالبات مورد رسیدگی قرار گیرد.

ماده ۴۳: پس از ابلاغ رای هیأت تشخیص مطالبات چنانچه حق بیمه مورد مطالبه بیش از یک میلیون و پانصد هزار ریال باشد کارفرما ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ فرصت دارد تا به بدهی مربوطه اعتراض نماید تا مراتب در هیأت تجدید نظر مطرح و مورد رسیدگی واقع گردد.

ماده ۶۵: در صورت وقوع حادثه ناشی از کار، کارفرما مکلف است اقدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتباً به اطلاع سازمان برساند در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه مذکور متحمل هزینه هایی شده باشد سازمان تامین اجتماعی هزینه مزبور را پرداخت خواهد نمود.

ماده ۶۶: در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظتی فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاطی لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان او بوده، کلیه هزینه های حاصله اعم از درمان و مستمری که به بیمه شده یا افراد تحت تکفل وی تعلق می گیرد. طبق ماده ۵۰ قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد شد.

– چگونگی تنظیم لیست و پرداخت حق بیمه توسط کارفرمایان و دستمزدهای مقطوع

کارفرمایان محترم بنا به تکلیف قانونی خود موظفند که در تهیه لیستهای ارسالی دقت لازم را معمول دارند و بدیهی است مسئولیت تکمیل و پیامدهای آن با کارفرما می باشد.

در سطرهای لیستهای مربوطه می بایست مشخصات هریک از بیمه شدگان به تفکیک درج شود و جهت تکمیل هر ستون باید اطلاعات به صورت کامل و صحیح مطابق آنچه در شناسنامه بیمه شده یا کارگر درج گردیده و دستمزد و مزایای قانونی دریافتی ثبت شود.

اولین ستون نام و نام خانوادگی کارگر باید ثبت شود که در این حالت لازم است به صورت خوانا و چنانچه نام فامیل دارای پسوند یا پیشوند می باشد حتماً درج شود ستون های بعدی شامل مشخصات هویتی کارگر می باشد مثل شماره شناسنامه، کد ملی، نام پدر، عنوان شغلی و غیره ...

در این قسمت نیز بخشی یا ستونی به نام شماره بیمه شده می باشد که بسیار مهم است. کارفرمایان محترم می دانند که در حال حاضر کلیه شعب تامین اجتماعی به صورت مکانیزه اداره می گردد و در واقع هویت اصلی هر بیمه شده با شماره بیمه شده تعیین می گردد و کلیه سوابق پرداخت حق بیمه با این شماره شناسایی می شود بنابراین درج صحیح و دقیق و کامل این شماره بسیار مهم است و نقص آن می تواند در سوابق بیمه شده آثار منفی داشته باشد.

ستون های بعدی شامل روزهای کارکرد و ستون دیگر که آن هم بسیار مهم می باشد شامل ستون های آغاز به کار بیمه شده و ستون ترک کار است. این دو ستون از آن جهت حائز اهمیت است که کارفرما باید یکبار در هنگامی که کارگر در کارگاه او مشغول به کار گردید ثبت نماید که نشان دهنده تاریخ آغاز به کار کارگر است.

ستون ترک کار نیز مربوط به زمانی می شود که کارگر کارگاه را ترک یا اخراج می گردد که در این حالت کارفرما تاریخ آن را در لیست ثبت می نماید و از آن روز به بعد حق بیمه ای بابت کارگر مربوطه پرداخت نخواهد نمود و این اطلاعات توسط شعب تامین اجتماعی در سیستم وارد عمل خواهد شد.

ستون های بعدی مربوط به دستمزد روزانه و ماهیانه می باشد در این قسمت نیز باید توجه داشته باشند که در ماه های ۳۱ روزه حقوق نیروی انسانی بر مبنای ۳۱ روز محاسبه و پرداخت می شود و حق بیمه نیز بر همین اساس کسر خواهد شد و در ماه های ۳۰ روز بر مبنای سی روز و در اسفند هر سال ۲۹ روز و اگر سال کبیسه باشد ۳۰ روز پرداخت می گردد.

ستون بعدی حقوق و مزایا مشمول کسر حق بیمه می باشد که معمولاً کارفرمایان محترم جمع حقوق و مزایای مشمول را که از آن حق بیمه به نسبت ۷ درصد سهم بیمه شده، ۲۰٪ حق بیمه سهم کارفرما و ۳٪ بیمه بیکاری سهم کارفرما باید محاسبه گردد درج می نمایند.

کارفرمایان عزیز باید توجه داشته باشند ستونی برای جمع حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول نیز در لیست در نظر گرفته شده که در واقع مربوط به مجموع دریافتی کارگر یا کارمند می باشد.

پس از اینکه لیست بدین صورت تکمیل گردید و حق بیمه آن مشخص شد کارفرما یا نماینده او باید به باجه دریافت شعبه ای که در محدوده آن فعالیت می نماید مراجعه و با تسلیم لیست به باجه دریافت و یا کارگزاری فیش پرداخت حق بیمه را دریافت نماید که فیش مربوطه را به بانک تعیین شده تسلیم و با پرداخت حق بیمه رسید اخذ خواهند نمود.

نکته قابل توجه این است که بعضاً دیده شده که نمایندگان کارفرما در مواردی متاسفانه لیست را به شعبه تسلیم و فیش دریافت لیکن از پرداخت حق بیمه خودداری می نمایند که کارفرما نیز از این امر مطلع نمی باشد و فقط فیش و رسید لیست را به کارفرما می دهند که در این گونه موارد برای اطمینان خاطر کارفرمایان عزیز می بایستی حتماً فیش را کنترل نمایند که پرفراژ بانک و مهر آن در پشت فیش درج شده باشد.

با عنایت به اینکه ارسال لیست و پرداخت حق بیمه برای کارفرمایان محترم و سازمان بسیار مهم و از سویی وقت زیادی از کارفرمایان گرامی را این مهم به خود اختصاص داده، سازمان جهت افزایش رضایتمندی این عزیزان، دریافت لیست را از طریق غیر حضوری (اینترنت) عملیاتی نموده و از سویی پرداخت حق بیمه نیز از طریق بستر اینترنت، ATM و POS در بسیاری از بانکهای کشور امکانپذیر می باشد.

پس از بحث وظایف کارفرمایان در قبال بیمه شدگان و سازمان اکنون بدین بحث می پردازیم که سازمان تامین اجتماعی چه تعهداتی در قبال بیمه شدگان دارد. این تعهدات به دو بخش کوتاه مدت و بلندمدت تقسیم می شود.

- شناخت کارفرما:

۱ - کارگاهی که دارای اجازه کار از مراجع ذی صلاح باشد مدارکی را می بایست ارائه نماید شامل: پروانه کسب، جواز تاسیس یا بهره برداری در این حالت فردی که دارای این مجوز است کارفرما شناخته می شود.

۱-۱ در مواردی که کارفرمای محل طبق مجوزهای فوق یا داشتن سند رسمی مالکیت، کارگاه خود را به سایر افراد فروخته یا واگذار نماید اعم از اینکه به صورت رسمی یا عادی، صلح حقوق، وکالت بلاعزل و... انجام گیرد از تاریخ فروش یا واگذاری، افراد مذکور (خریدار یا مستاجر) کارفرمای کارگاه محسوب می شوند.

۱-۲ چنانچه کارفرمای دارای اجازه کار، کارگاه خود را با سایر افراد به صورت رسمی یا عادی اجاره دهد. مستاجر از تاریخ اجاره نامه تا تاریخی که کارگاه را در اختیار دارد بهره بردار و کارفرمای کارگاه محسوب و مسئول انجام کلیه تعهدات کارفرمایی می باشد (اعم از ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان یا ...)

۲- کارگاه های فاقد اجازه کار:

کارگاه فاقد اجازه کار به کارگاه هایی اطلاق می گردد که بدون داشتن مجوزهای ذکر شده دایر شده باشد و در این حالت در یکی از شرایط ذیل کارفرما خوانده می شوند:

۱-۲ اسناد مالکیت اعم از رسمی، صلح حقوق، عادی و وکالتنامه بلاعزل

۲-۲ اسناد اجاره کارگاه اعم از رسمی یا عادی

۲-۳ احکام مراجع قضایی مبنی بر مالکیت یا اجاره کارگاه

۲-۴ تایید اتحادیه های صنفی یا مجمع امور صنفی مربوطه مبنی بر کارفرمایی و بهره بردار بودن کارفرما در این حالت نیز هنگام نقل و انتقال کارگاه باید مطالبات سازمان در رابطه با کارگاه مذکور پرداخت گردد در غیر این صورت طرفین قرارداد در قبال پرداخت بدهی مسئول می باشند.

۳-۲ شرکای کارگاه از پرداخت حق بیمه در صورت داشتن شرایط ذیل معاف هستند:

الف: در کارگاه های دارای اجازه کار یا با ارایه اسناد مالکیت و با درج موضوع شراکت در پروانه کسب کارگاه (درج کلمه با رضایت شریک در پروانه کسب)

ب: در کارگاه های فاقد مجوز کار با ارایه اسناد مالکیت کارگاه و یا ارایه شراکتنامه با کارفرمای کارگاه که در آن افراد در سرمایه و اداره کارگاه و درآمدها و هزینه ها و سود و زیان کارگاه شریک باشند.

توجه :

در صورت فوت کارفرما در مرحله اول وراث قانونی کارفرمای متوفی کارفرمای کارگاه تلقی می شوند و چنانچه جواز کسب به نام یکی از وراث صادر شود او کارفرما تلقی خواهد شد و سایر وراث سمت کارفرمایی نخواهند داشت.

- شناخت کارفرما در ارتباط با اشخاص حقوقی

کارفرما دارای شخصیت حقوقی است:

کارفرمایان دارای شخصیت حقوقی اشخاصی هستند که طبق موازین قانونی در اداره ثبت شرکت ها و مالکیت صنعتی به ثبت رسیده یا به موجب قوانین خاص موجودیت یافته اند.

تشخیص کارفرمایان مزبور تابع مقررات ثبتی و قانونی و با ارایه اساسنامه و روزنامه رسمی مبنی بر تاسیس آنها صورت می پذیرد. درضمن هرگونه تغییرات کارفرمایی دارای شخصیت حقوقی منوط به ثبت آن در اداره ثبت شرکت ها و مالکیت صنعتی و درج آن در روزنامه رسمی کشور و ارائه آن می باشد. در این حالت شخص حقوقی مسئول ارسال صورت مزد یا حقوق کارکنان شاغل و پرداخت حق بیمه آنان به سازمان می باشد.

- قراردادهای پیمانکاری موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما مکلف است به منظور اجرای ماده ۳۸ از پیمانکار بخواهد تا در پایان قرارداد مفاصا حساب لازم را از سازمان اخذ و به کارفرما ارایه دهد به این منظور ۵ درصد از هر صورت وضعیت به اضافه آخرین قسط را از پیمانکار کسر و نزد خود نگهداری می نماید و پس از ارایه مفاصا حساب به پیمانکار مسترد مینماید.

در قراردادهای پیمانکاری غیر عمرانی به طور عام دو نوع نرخ حق بیمه مطرح است:

الف - قراردادهای با مصالح که در این قراردادها مصالح مصرفی به عهده پیمانکار می باشد و نرخ حق بیمه ۷ درصد به اضافه بیمه بیکاری می باشد که کلاً ۷/۸ درصد از کل رقم ناخالص کار را شامل می گردد که پیمانکار در طول اجرای قرارداد و نهایتاً در پایان آن به شعب تامین اجتماعی واریز می نماید و در قبال آن مفاصا حساب اخذ خواهد نمود.

توضیحاً اضافه می نماید که چنانچه پیمانکار در طول اجرای قرارداد لیست و حق بیمه برای قرارداد مذکور پرداخت نموده باشد از میزان بدهی پیمانکار در پایان قرارداد کسر خواهد شد.

ب - در قراردادهای بدون مصالح یا خدماتی و کارمزدی نرخ حق بیمه ۱۵ درصد به اضافه بیمه بیکاری می باشد که جمعاً ۱۶/۶۷ درصد از رقم کل ناخالص قرارداد را شامل می گردد که نوع پرداخت و مطالبه و اقدامات کارفرما در قبال پیمانکار مطابق مراتب در بند «الف» می باشد.

قراردادهای عمرانی

قراردادهای عمرانی به قراردادهایی اطلاق می شود که دارای دو شرط توأم زیر باشند:

۱- قرارداد بر اساس فهرست بهای سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور منعقد شده باشد.

۲- تمام یا قسمتی از بودجه قرارداد از محل اعتبارات عمرانی دولت تامین گردیده باشد و در واقع از محل تملک داراییهای سرمایه ای دولت تامین اعتبار شود و دارای ردیف بودجه باشد.

نرخ حق بیمه در این قراردادها به دو شکل و بستگی به نوع قرارداد تعیین و محاسبه می گردد:

الف - قراردادهای اجرایی عملیاتی (مثل جاده سازی ، پل، سد و مواردی از این قبیل) که نرخ حق بیمه ۶/۶ درصد می باشد که از این نرخ ۱/۶ درصد آن به عهده پیمانکار و ۵ درصد به عهده کارفرما می باشد که در پایان هر صورت وضعیت مبالغ مذکور تعیین و به حساب سازمان تامین اجتماعی واریز می گردد (توسط ذیحساب یا کارفرما)

ب - قراردادهای مشاوره ای و نظارتی که در این قراردادها نرخ حق بیمه ۱۵/۶ درصد است که از درصد مذکور ۳/۶ درصد به عهده مشاور (پیمانکار) و ۱۲ درصد به عهده ذیحساب یا کارفرما است که در پایان هر صورت حساب تعیین و کسر که به حساب تامین اجتماعی واریز می شود.

توجه: در قراردادهای عمرانی پیمانکار صرفاً لیست کارکنان شاغل در قرارداد را ارسال می نماید و نیازی به پرداخت حق بیمه ندارد.

و مبالغ حق بیمه می بایستی توسط ذیحساب طرح یا کارفرمای طرح از هر صورت وضعیت یا صورت حساب کسر و به حساب سازمان تامین اجتماعی واریز گردد .

آشنایی پیمانکاران با مراحل تشکیل پرونده بیمه ای؟

در مواردی که کارفرما، انجام کار را به صورت مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می کند، رعایت موارد زیر ضروری است:

۱- کارفرما (واگذارنده کار) در متن قرارداد، پیمانکار (مقاطععه کار) را متعهد می نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان پیمانکار فرعی را نزد سازمان تامین اجتماعی بیمه نماید و کل حق بیمه را بپردازد.

۲- کارفرما (واگذارنده کار) باید ۵ درصد مبلغ ناخالص کارکرد را از هر صورت وضعیت مقاطعه کار، کسر کند و نزد خود نگه دارد.

۳- پس از انعقاد قرارداد، یک نسخه از آن باید به وسیله کارفرما (یا پیمانکار) به شعبه سازمان تامین اجتماعی (واقع در محل اجرای پروژه) تحویل گردد.

۴- شعبه تامین اجتماعی پس از دریافت قرارداد، برای کارگاه تشکیل پرونده داده و شماره کارگاه و ردیف پیمان را اختصاص می دهد.

۵- سرانجام، پیمانکار صورت دستمزد و مزایای کارکنان شاغل در طرح را در دوره فعالیت کارگاه تهیه نموده و با تائید دستگاه نظارت کارفرما به شعبه محل اجرای پروژه تحویل نماید.

۶- فیش دریافتی بابت حق بیمه ماهانه کارکنان طبق لیست ارسالی را قبل از سپری شدن شده مهلت قانونی به حساب سازمان واریز نماید.

ضمناً قسط آخر و ۵ درصد تا هنگام ارایه مفاصا حساب از سوی شعبه تامین اجتماعی نزد کارفرما باقی خواهد ماند.

بخشنامه ۱۴ جدید درآمد

حوزه معاونت فنی و درآمد

موضوع: دستورالعمل حق بیمه قراردادهای پیمانکاری و مهندسی مشاور (نحوه محاسبه و وصول و صدور مفاصا حساب)

مقدمه:

با تشکیل سازمان بیمه های اجتماعی در سال ۱۳۳۲، کارگران شاغل در فعالیت های پیمانکاری، جزو اولین گروه هایی بوده اند که تحت پوشش بیمه قرار گرفته اند. بنا به موقعیت های زمانی در زمینه نحوه محاسبه و وصول حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای پیمانکاری، بخشنامه ها و دستورالعمل های متعددی صادر شده است که بعضاً برای مدت زمان معین و برخی همچنان از قابلیت اجرایی برخوردار است.

از این رو کلیه بخشنامه و دستورالعمل های پیمانکاری با توجه به قوانین و مقررات و تصویب نامه های شورای عالی تامین اجتماعی مورد بازنگری قرار گرفته و پس از حذف زوائد این دستورالعمل جایگزین کلیه بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره قرار می گیرد.

فصل اول: مواد قانونی

۱- ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی:

در مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقطعه کاران فرعی را نزد سازمان تامین اجتماعی بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون تامین اجتماعی بپردازد. پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقطعه از طرف کارفرما موقوف به ارایه مفصلا حساب از طرف سازمان خواهد بود در مورد پیمانکارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت نمایند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد.

هرگاه کارفرما آخرین قسط مقطعه کار را بدون مطالبه مفصلا حساب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارت مربوطه خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخت می نماید از پیمانکار مطالبه و وصول کند.

- نحوه احتساب حق بیمه پیمان های طرح های عمرانی

ماخذ حق بیمه کلیه قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی براساس مصوبات ۱۲۹ و ۱۴۳ شورای عالی تامین اجتماعی از تاریخ ۶۳/۴/۱۶ به بعد به شرح زیر می باشد:

- ۱- حق بیمه قراردادهای مشاوره ای مقطوعاً ۱۴ درصد ناخالص کارکرد به علاوه ۱/۶ درصد به عنون حق بیمه بیکاری جمعاً به میزان ۱۵/۶ درصد ناخالص کارکرد می باشد (سهم پیمانکار ۳/۶ درصد و سهم کارفرما ۱۲ درصد)
- ۲- حق بیمه قراردادهای پیمانکاری (اجرایی) مقطوعاً ۶ درصد ناخالص کارکرد به علاوه ۶ درهم درصد به عنوان بیمه بیکاری جمعاً به میزان ۶/۶ درصد ناخالص کارکرد می باشد (۱/۶ درصد سهم پیمانکار و ۵ درصد سهم کارفرما)

تذکر ۱ - حق بیمه بیکاری از تاریخ ۶۹/۵/۶ به شرح مندرج در بند ۱ و ۲ محاسبه می گردد.

تذکر ۲ - طبق مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تامین اجتماعی در صورتی که پیمانکاران مجری قراردادهای مشمول طرحهای عمرانی بخشی از اجرای عملیات موضوع پیمان را طی قرارداد به پیمانکاران فرعی واگذار نمایند چنانچه حق بیمه متعلق به قرارداد اصلی پرداخت شود، وصول حق بیمه بابت قرارداد پیمانکار فرعی منتفی خواهد بود.

تبصره الحاقی به ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی مصوب جلسه مورخ ۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی :

کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی (سابق) مکلفند مطالبات سازمان تامین اجتماعی از مقطعه کاران و مهندسان مشاوره که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارایه مفصلا حساب سازمان تامین اجتماعی مراجعه نموده اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقطعه کاران و مهندسان مشاور از محل ۵ درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند.

میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و براساس آرای هیات تجدیدنظر موضوع ماده ۴۳ قانون تامین اعلام خواهد شد. مهلت مقرر جهت واريز مورد مطالبه توسط واگذارندگان کار حداکثر بیست و پنج روز تعیین گردیده است.

ماده ۴۱ قانون: در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان تامین اجتماعی می تواند به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلقه را به همان نسبت مطالبه و وصول نمایند. (قراردادهای پیمانکاری)

فصل دوم: طبقه بندی قراردادها

قراردادهای مشمول ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی از نظر احتساب حق بیمه به سه دسته تقسیم می گردند:

بخش اول: قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی

بخش دوم: قراردادهای غیرعمرانی

بخش سوم: موارد خاص قراردادهای غیرعمرانی

بخش اول: قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی:

الف: شرایط لازم

طبق مصوبات ۱۲۹ و ۱۴۳ شورای عالی تامین اجتماعی (پیوست شماره یک) قراردادهایی مشمول ضوابط طرح های عمرانی تلقی می گردند که دو شرط زیر را توأمأ دارا باشند:

۱- قرارداد براساس فهرست بهای پایه سازمان برنامه و بودجه (قراردادهای پیمانکاری) یا ضوابط تیپ سازمان مزبور (قراردادهای مشاوره ای) منعقد شده باشد.

۲- بودجه طرح از محل اعتبارات عمرانی دولت تامین شده باشد.

مشمول مصوبات ۱۲۹ و ۱۴۳ شورای عالی تامین اجتماعی خواهد بود.

ج: مجوزهای خاص:

قراردادهای پیمانکاری و مشاوره ای طرح های عمرانی سازمان صنایع دفاع، قراردادهای تسطیح و آماده سازی اراضی وزارت مسکن و شهرسازی، قراردادهای ساختمانی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تامین اجتماعی با پیمانکاران (صرف نظر از محل تامین اعتبار پروژه) در صورتی که قرارداد، براساس فهرست بها و ضوابط سازمان برنامه و بودجه منعقد شده باشد از نظر احتساب حق بیمه مشمول مصوبات ۱۲۹ و ۱۴۳ شورای عالی سازمان خواهند بود.

بخش دوم: قراردادهای غیرعمرانی:

الف - مشمولین

کلیه قراردادهای فاقد شرایط اشاره شده در بخش طرح های عمرانی، قراردادهای غیرعمرانی تلقی شده و حق بیمه این قبیل قراردادها برابر مقررات و مصوبات شورای عالی تامین اجتماعی به شرح آتی محاسبه و وصول می گردد.

ب - نحوه و چگونگی احتساب حق بیمه

نحوه احتساب قراردادهای غیرعمرانی با توجه به مصوبات شورای عالی تامین اجتماعی به شرح زیر می باشد.

۱- قراردادهای منعقد شده قبل از مهر ۶۵: در مورد قراردادهای فوق به لحاظ اینکه در حال حاضر تقریباً تمامی این قراردادها به اتمام رسیده است، نیاز به توضیح نیست و صرفاً جدول ضرایب مربوطه جهت استفاده احتمالی ضمیمه است. (پیوست شماره ۲) فرمول محاسبه حق بیمه قرارداد به ترتیب زیر است:

(۲۷٪) × ضریب دستمزد عملیات قرارداد × کل ناخالص کارکرد = حق بیمه قرارداد

۲- قراردادهای منعقد شده از مهر ۶۵ لغایت ۷۰/۲۳۱

ضریب دستمزد قراردادهایی که از تاریخ ۶۵/۷/۱ لغایت ۷۰/۱/۲۳ منعقد شده اند با توجه به نوع عملیات قرارداد در فصل تعیین گردیده است (پیوست شماره ۳) که در صورت نیاز می توانند به آن رجوع نمایند.
فرمول محاسبه حق بیمه قرارداد به ترتیب زیر است:

(۲۷٪ × ضریب دستمزد عملیات قرارداد × کل ناخالص کارکرد = حق بیمه قرارداد)

۳- قراردادهای منعقد شده از ۷۰/۱/۲۴ به بعد

به موجب مصوبات مورخ ۷۰/۱/۲۴ و ۷۳/۹/۷ (پیوست های شماره ۴ و ۵) شورای عالی تامین اجتماعی، ضرایب واحدی همانند طرح های عمرانی برای محاسبه قراردادهای غیرعمرانی در نظر گرفته شده است که این امر تسهیلات زیادی را در جهت وصول حق بیمه و صدور مفاصا حساب پیمانکاران فراهم آورده است. به استناد مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ حق بیمه قراردادهای پیمانکاری و مهندسی مشاور از تاریخ مذکور به بعد با توجه به تعهد طرفین و نحوه اجرای کار به ترتیب زیر محاسبه می گردد.

۱-۳- حق بیمه قراردادهایی که در اجرای آنها تهیه مصالح مصرفی کلاً به عهده و هزینه پیمانکار می باشد و یا موضوع قرارداد ارایه خدمات بوده و نوع کار ایجاب نماید که کلاً به صورت مکانیکی انجام گیرد به میزان هفت درصد ناخالص کل کارکرد باشد (موضوع ماده دوم مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴)

(۷٪ × کل ناخالص کارکرد = حق بیمه)

($\frac{1}{9}$ × اصل حق بیمه = بیمه بیکاری)

۲-۳- حق بیمه کلیه قراردادهای دستمزدی و خدماتی غیرمکانیکی به میزان پانزده درصد ناخالص کل کارکرد می باشد.

(۱۵٪ × کل ناخالص کارکرد = حق بیمه)

($\frac{1}{9}$ × اصل حق بیمه = بیمه بیکاری)

۳-۳- در مواردی که تهیه قسمتی از مصالح به عهده و هزینه پیمانکار و قسمتی به عهده و هزینه واگذارنده کار می باشد، ارزش مصالح واگذاری به پیمانکار به ناخالص کل کار افزوده می شود و سپس حق بیمه طبق بند ۱-۳ محاسبه می گردد.

۴-۳- قیمت تجهیزات وارده از خارج از کشور که پیمانکاران از طریق گشایش اعتبار اسنادی خریداری می نماید مشمول کسر حق بیمه نمی باشد، همچنین قیمت مصالح انحصاری، اختصاصی، آسانسور و تاسیسات، ماشین آلات، آهن آلات در قراردادهای سوله سازی که تهیه آن در اختیار واگذارندگان کار است، پارچه در قراردادهای دوخت و دوز و آسفالت در قراردادهای جاده سازی و آسفالت کاری، موکت و کف پوش و کابینت در صورتی که توسط کارفرما تهیه و به صورت رایگان به پیمانکار تحویل شود به عنوان مصالح واگذاری تلقی نشده و قیمت آنها به کل کارکرد اضافه نمی گردد.

۵-۳- در مواردی که موضوع قرارداد ارایه خدمات بوده و نوع کار ایجاب نماید قسمتی از کار به صورت مکانیکی (با وسایل و ماشین آلات مکانیکی متعلق به پیمانکار) و قسمتی به صورت دستی انجام گیرد در این حالت حق بیمه بخش (درصد) مکانیکی به ماخذ هفت درصد و حق بیمه بخش (درصد) دستی بماخذ پانزده درصد محاسبه می گردد.

تذکر: چنانچه وسائل و ابزار مکانیکی توسط واگذارنده کار تهیه و بدون دریافت کرایه در اختیار پیمانکار قرار گیرد. در این حالت نیز با توجه به دستمزدی بودن کار حق بیمه آن کلاً طبق ماده اول مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ و به ماخذ پانزده درصد محاسبه خواهد شد.

۶-۳- طبق تبصره ۶ مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ ماخذ احتساب حق بیمه پیمانکاران و مهندسين مشاور طرف قرارداد با بنياد مسکن انقلاب اسلامی یک درصد کمتر از درصدهای قید شده در ماده اول و دوم مصوبه مذکور بوده و به ترتیب ۱۴٪ و ۶٪ بابت حق بیمه و $\frac{1}{9}$ آن به عنوان حق بیمه بیکاری محاسبه می گردد.

۷-۳- در مواردی که تهیه و طراحی و خرید تجهیزات در خارج از کشور صورت گرفته و تامین بهای آن نیز از طریق اعتبار اسنادی باشد و فقط عملیات نصب آنها در داخل کشور باشد چنانچه عملیات پروژه شامل نصب و کارهای ساختمانی و دیگر عملیات مرتبط با آن بوده و تامین سایر مصالح برعهده پیمانکار باشد حق بیمه با ماخذ هفت درصد کارکرد داخل ایران و در صورتی که عملیات پروژه صرفاً نصب تجهیزات باشد با توجه به نحوه انجام آن (مکانیکی یا غیرمکانیکی و یا توأم مکانیکی و دستی) حق بیمه آن حسب مورد طبق ماده اول و دوم مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ و به شرح فوق محاسبه می گردد.

۸-۳- در مواردی که پیمانکار اصلی بخشی از عملیات پروژه را با انعقاد قرارداد به پیمانکاران فرعی و گذار نماید حق بیمه پیمانکاران فرعی نیز با توجه به تعهدات طرفین مندرج در پیمان طبق ضوابط محاسبه و وصول و به هنگام احتساب حق بیمه پیمانکار اصلی معادل کارکرد پیمانکار فرعی از کارکرد پیمانکار اصلی کسر می گردد.

۹-۳- آن دسته از نهادها و سازمان ها و وزارتخانه هایی که کارکنان آن مشمول قانون حمایتی خاص غیر از تامین اجتماعی می باشند در صورتی که با انعقاد قرارداد با سایر موسسات وزارتخانه و سازمان ها اقدام به انجام کار به صورت پیمانکاری نمایند، چنانچه ارگان های مذکور گواهی نمایند که کار موضوع قرارداد منحصرأً توسط پرسنل رسمی آنها که مشمول قانون حمایتی خاص می باشند انجام گرفته است، لزومی به محاسبه و وصول حق بیمه قراردادهای آنها براساس تصویبنامه مذکور نخواهد بود.

بدیهی است این قبیل پیمانکاران باید لیست و حق بیمه کلیه پرسنل روزمزد و غیررسمی شاغل در اجرای پیمان را به سازمان تسلیم و پرداخت نمایند و صدور مفصلا حساب قرارداد منوط به پرداخت حق بیمه آنان خواهد بود. در هر حال واگذارنده کار ملزم به رعایت ماده ۳۸ شورای عالی تامین اجتماعی باشد .

۱۱-۳- در مورد قراردادهایی که تمام یا قسمتی از کارکرد آنها به ارز می باشد، با توجه به قیمت ارز پیش بینی شده در قرارداد معادل ریالی آن محاسبه و سپس مبنای احتساب حق بیمه قرار می گیرد.

بخش سوم: حالات خاص قراردادهای غیر عمرانی

الف - پیمانکارانی که دارای کارگاه تولیدی، صنعتی و فنی می باشند.

به موجب مصوب مورخ ۷۳/۹/۷ شورای عالی تامین اجتماعی نحوه احتساب حق بیمه پیمانکارانی که دارای کارگاه صنعتی، فنی و تولیدی در ارتباط با موضوع عملیات قراردادهای منعقد می باشند و امور اجرایی پیمان ها در کارگاه آنها انجام می گردد. به شرح ذیل خواهد بود: ضمناً اینگونه قراردادها در محل شعبه مربوط به کارگاه پیمانکار متمرکز و مفصلا حساب هر پیمان نیز به تفکیک از همان شعبه صادر می گردد.

۱- اشخاص حقوقی

در صورتی که پیمانکار شخص حقوقی و دارای دفاتر و اسناد قانونی بوده و دفاتر آن مورد تایید سازمان باشد. در این صورت با وصول حق بیمه طبق گزارش بازرسی از دفاتر صدور مفصلا حساب قرارداد بلامانع می باشد.

شعب مکلفند انجام بازرسی از دفاتر قانونی این قبیل پیمانکاران را در اولویت قرار داده چنانچه پیمانکار قبل از انجام بازرسی از دفاتر قانونی نیاز به صدور مفاسا حساب قرارداد داشته باشد با رعایت موارد زیر صدور مفاسا حساب قرارداد بلامانع خواهد بود.

۱-۱ پیمانکار طبق محتویات پرونده های مطالباتی کارگاهی و دفاتر مرکزی فاقد هرگونه بدهی قطعی بوده و یا آن را پرداخت نماید و تعهدنامه مبنی برداشتن دفاتر قانونی و ارایه آن به سازمان و پرداخت حق بیمه طبق دفاتر قانونی را که به امضای مجاز و مهر شخص حقوقی ممههور گردیده به سازمان ارایه نمایند.

۱-۲ در مواردی که پیمانکار طبق پرونده های مطالباتی کارگاههای و دفتر مرکزی دارای بدهی قطعی بوده و تمکن پرداخت را به صورت یکجا (نقدا) نداشته باشد چنانچه معادل حق بیمه قرارداد طبق مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ را پرداخت نماید و تعهدنامه بند «۱» را نیز ارایه و همچنین مانده بدهی را تقسیط نماید در این صورت نیز صدور مفاسا حساب قرارداد بلامانع خواهد بود.

۱-۳ در مواردی که پیمانکار فاقد دفاتر قانونی بوده یا دفاتر قانونی ارایه شده مورد تایید سازمان قرار نگیرد و یا دفاتر خود را در اختیار سازمان قرار ندهد در این صورت باید ضمن رعایت ماده ۱۰۲ قانون تامین اجتماعی حق بیمه طبق تصویبنامه مورخ ۷۰/۱/۲۴ محاسبه گردد که در این حالت چنانچه پیمانکار بابت کارکنان شاغل در کارگاه تولیدی، فنی و صنعتی خود در دوره اجرای قرارداد حق بیمه پرداخت نموده باشد باید از حق بیمه محاسبه شده بابت قرارداد کسر و مانده مطالبه و وصول گردد.

۲- اشخاص حقیقی

۲-۱ در صورتی که پیمانکار دارای کارگاه تولیدی، صنعتی و فنی در زمان اجرای قرارداد در شعبه سازمان دارای پرونده مطالباتی بوده و لیست کارگران شاغل در کارگاه را ارسال و یا توسط سازمان از کارگاه بازرسی به عمل آمده باشد در این صورت چنانچه طبق محتویات پرونده مطالباتی کارگاه فاقد هرگونه بدهی قطعی بوده و یا آن را پرداخت نماید صدور مفاسا حساب قرارداد آنها بلامانع می باشد.

۲-۲ در مواردی که پیمانکار تمکن پرداخت نقدی بدهی طبق پرونده مطالباتی را نداشته باشد چنانچه معادل حق بیمه قرارداد طبق مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ را پرداخت و همچنین مانده بدهی را تقسیط نماید در این صورت نیز صدور مفاسا حساب قرارداد بلامانع است.

۲-۳ در مواردی که پیمانکار فاقد پرونده مطالباتی در شعب سازمان و یا فاقد بازرسی و ارسال لیست در دوره اجرای قرارداد باشد می بایستی حق بیمه قرارداد وی طبق تصویب نامه مورخ ۷۰/۱/۲۴ محاسبه و وصول گردد.

ب - قراردادهای خرید و فروش

۱- قراردادهای خرید و فروش اجناس، مواد و تجهیزات که نیاز به انجام کار اضافی نباشد و موضوع قرارداد منحصرأ خرید یا فروش باشد مشمول کسر حق بیمه نبوده و صدور مفاسا حساب بدون وصول حق بیمه بلامانع خواهد بود.

۲- در مواردی که پیمانکار دارای کارگاه تولیدی - صنعتی و فنی (اعم از حقیقی یا حقوقی) قرارداد ساخت یا فروش (ساخت در کارگاه وی انجام می شود) همراه با حمل و نصب اجرا نماید، درمورد قسمت ساخت طبق بند الف و در مورد فروش حق بیمه ای تعلق نخواهد گرفت و در خصوص حمل و نصب طبق مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ عمل خواهد شد.

در ضمن چنانچه واگذارندگان کار میزان کارکرد حمل و نصب را مشخص نمایند حق بیمه نسبت به کل کارکرد اعم از ساخت یا فروش و حمل و نصب کلا طبق مصوبه مذکور محاسبه خواهد شد.

قراردادهای گازرسانی :

۱- حق بیمه قراردادهای احداث شبکه های گازرسانی به طور کلی طبق ماده دوم مصوبه، مورخ ۷۰/۱/۲۴ با ماخذ ۷ درصد محاسبه می گردد.

۲- قراردادهای نصب انشعابات (نصب علمک): به طور کلی خدمات تلقی و با توجه به استفاده از ماشین آلات و دستگاه های جوشکاری و بعضاً کمپرسور و دستگاه های حفاری مشمول ماده چهارم مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ می باشد و به این ترتیب که ۷۰ درصد عملیات مکانیکی محسوب و حق بیمه آن به ماخذ ۷ درصد و ۳۰ درصد عملیات غیرمکانیکی تلقی و حق بیمه آن به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۳- قراردادهای نصب رگلاتور چنانچه قرارداد مربوطه جداگانه و مستقل از نصب انشعاب (علمک) منعقد شده باشد در این صورت با توجه به نوع کار کلاً خدماتی و غیرمکانیکی تلقی و حق بیمه آن طبق ماده اول مصوبه مورخ ۷۰/۱/۲۴ با ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

د: قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز

در این گونه قراردادها نیز معادل ۷۰ درصد از ناخالص کارکرد به عنوان کارکرد مکانیکی محسوب و حق بیمه آن به ماخذ ۷ درصد و معادل ۳۰ درصد از ناخالص کارکرد به عنوان کارکرد غیرمکانیکی تلقی و حق بیمه آن به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و وصول می گردد.

ه: قراردادهای طراحی و ساخت نرم افزار و رایبه خدمات رایانه ای

قراردادهایی که موضوعات آن تهیه و نصب سخت افزار (رایانه)، طراحی و ساخت نرم افزار و سیستم های مختلف عملیاتی و اطلاعاتی و پشتیبانی نرم افزاری و تعمیر و نگهداری آنها می باشد، در صورتی که پیمانکار مربوطه دارای شخصیت حقوقی باشد طبق بند الف این بخش عمل می گردد.

و: قراردادهای حسابرسی :

با توجه به مصوبه شماره ۱۱۰۰/۴۱۱۲ مورخ ۷۸/۴/۲ هیات مدیره سازمان احتساب حق بیمه قراردادهای حسابرسی به ترتیب ذیل خواهد بود.

قراردادهای حسابرسی

با توجه به نوع فعالیت موسسات حسابرسی و انجام کار موضوع قراردادهایی که موسسات مذکور به عنوان پیمانکار یا مجری منعقد می نمایند، توسط کارکنان آنها انجام می گیرد چنانچه موسسات مزبور لیست و حق بیمه کارکنان خود را در مهلت مقرر به سازمان ارسال و پرداخت نمایند و دارای دفاتر قانونی باشند و آن را جهت انجام حسابرسی در اختیار سازمان قرار دهند براساس بازرسی از دفاتر قانونی آنها حق بیمه محاسبه و پس از وصول مفاصا حساب قراردادهای آنان صادر می گردد.

نحوه احتساب جرایم قراردادهای پیمانکاری

بخش اول: جرایم ارسال لیست:

ضوابط ارسال لیست در مورد قراردادهای مشمول طرح های عمرانی و غیرعمرانی یکسان و به ترتیب زیر می باشد:

۱- ارسال لیست (صورت مزد و حقوق) کارکنان شاغل در اجرای قرارداد در تمام یا برخی از ماه های دوره اجرای قرارداد در مهلت مقرر به منزله اجرای ماده ۳۹ قانون تامین اجتماعی و قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان مصوب مورخ ۷۳/۵/۹ از سوی پیمانکار محسوب و پیمانکار مربوطه مشمول پرداخت جریمه تاخیر و یا عدم ارسال لیست نخواهد بود.

۱-۱ بدیهی است لیست ماه هایی که با تاخیر ارسال می گردد مشمول جریمه تاخیر بر مبنای حق بیمه ماه مربوطه می باشد.

۲-۱ از دریافت لیست هایی که بیش از یک ماه تاخیر داشته و یا بعد از خاتمه عملیات ارزیابی می شود بایستی به طور کلی خودداری گردد.

مثال: شرکت الف مجری قرارداد منعقد شده با وزارت رفاه و ترابری لیست کارکنان شاغل در اجرای پیمان مزبور مربوط به مهر و آبان ۷۹ را در تاریخ ۷۹/۹/۲۵ به شعبه ذیربط تسلیم نموده است. بنابراین لیست آبان ماه در مهلت بوده و مشمول جریمه نبوده و لیکن لیست مهر ماه با تاخیر ارسال شده و مشمول جریمه می باشد که برابر دستور العمل جرایم و مصوبه مذکور محاسبه و مطالبه می گردد.

۲- پیمانکارانی که به طور کلی از ارسال لیست کارکنان شاغل در قرارداد (ظرف مهلت قانونی) به سازمان خودداری نمایند مشمول جریمه عدم ارسال لیست بر مبنای کل حق بیمه قرارداد خواهند بود و هنگام محاسبه حق بیمه، جریمه مذکور نیز محاسبه و از آنان مطالبه و وصول می گردد.

مثال:

شرکت ب در اجرای قرارداد خود با آموزش و پرورش در طول دوره اجرای قرارداد (به مدت سه ماه) از ارسال لیست حقوق و دستمزد کارکنان شاغل در اجرای پیمان مزبور خودداری نموده است. در پایان عملیات اصل حق بیمه و بیمه بیکاری به میزان ۲۳۵۰۰۰۰ ریال محاسبه و جریمه لیست آن نیز به شرح زیر احتساب و مطالبه می گردد:

$$۲۳۵۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۲۳۵۰۰۰$$

توجه: جریمه لیست فقط یک بار (برای یک سال) محاسبه و در صورت عدم پرداخت حق بیمه برای سال های بعد اضافه نخواهد شد.

بخش دوم - جریمه تاخیر پرداخت حق بیمه:

۱- در مورد آن دسته از پیمانکارانی که حق بیمه مستند به لیست های ارسالی را در دوره اجرای قرارداد پرداخت می نمایند و همچنین در مورد قراردادهای مشمول طرح های عمرانی که حق بیمه مربوطه توسط واگذارنده کار در طول اجرای قرارداد از صورت وضعیت و صورتحساب های پیمانکار و مهندس مشاور کسر و به سازمان پرداخت می گردد.

چنانچه پس از محاسبه حق بیمه طبق ضوابط مربوطه، مانده بدهی داشته باشد، از تاریخ ابلاغ، پیمانکار حداکثر ظرف سی روز فرصت دارد، مانده بدهی را پرداخت و یا ترتیب پرداخت آن را با توافق سازمان بدهد. در غیر این صورت مشمول جریمه تاخیر خواهند بود. توجه خواهند داشت که جریمه تاخیر تادیه در این حالت بر مبنای کل مانده بدهی محاسبه و وصول می گردد.

مثال:

شرکت ج در اجرای قرارداد منعقد شده با شرکت ملی گاز ایران با رعایت تصویبنامه مورخ ۷۷/۴/۶ شورای عالی تامین اجتماعی لیست حقوق و دستمزد کارکنان شاغل در اجرای عملیات پیمان را به شعبه ذیربط تسلیم نموده است. پس از خاتمه عملیات براساس مقررات جاری حق بیمه متعلقه نسبت به کارکرد اعلام شده محاسبه و پس از کسر مبالغ واریزی مبلغ ۴۵۰۰۰۰۰ ریال مانده بدهی (شامل اصل حق بیمه و بیمه بیکاری) مطالبه گردیده است. شرکت مذکور ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ مانده بدهی مذکور اقدامی جهت پرداخت مورد مطالبه به عمل نیاورده لذا جریمه تادیه متعلقه به شرح ذیل محاسبه و مطالبه می گردد.

$$۴۵۰۰۰۰۰ \times ۲\% \text{ ضربدر تعداد ماههای تاخیر}$$

۲- در مورد آن دسته از پیمانکارانی که فاقد شرایط بند ۱ فوق هستند (در طول دوره اجرای قرارداد اصلاً لیست نداده اند، همچنین فاقد پرداخت حق بیمه در دوره اجرای قرارداد هستند) حق بیمه متعلقه با احتساب جریمه لیست و جریمه تاخیر تادیه (نسبت به کل بدهی) برای یکسال محاسبه و به پیمانکار اعلام می گردد. در این حالت چنانچه پیمانکار ظرف سی روز از تاریخ اعلام بدهی آن را پرداخت ننماید و یا ترتیب واریز آن را ندهد علاوه بر جرایم اعلام شده جریمه (تأخیر تادیه) ماههای بعدی نیز محاسبه و مطالبه می گردد.

توجه: در هر حالت چنانچه کل مطالبات سازمان به صورت یکجا و قبل از ابلاغ برگ لازم الاجرا (موضوع ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی) به حساب سازمان واریز گردد ۴۰٪ از جرایم متعلقه بخشوده خواهد شد.

فصل چهارم: وظایف واگذارندگان کار، پیمانکاران و سازمان تامین اجتماعی

با توجه به ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی وظایف کارفرمایان (واگذارنده کار) پیمانکاران و سازمان در راستای اجرای قانون تامین اجتماعی به شرح زیر می باشد:

بخش اول: وظایف کارفرمایان (واگذارندگان کار) در قبال سازمان

۱- پیمانکاران را موظف نمایند که نیروی انسانی شاغل در اجرای پیمان ها را نزد سازمان تامین اجتماعی بیمه نمایند و لیست و حقوق و دستمزد و حق بیمه مقرر را برابر مواد ۲۸ و ۳۹ در مهلت مقرر به سازمان ارسال و پرداخت کنند.

۲- همزمان با ابلاغ قرارداد به پیمانکاران یک نسخه از آن را به سازمان تامین اجتماعی ارسال نمایند.

۳- پنج درصد در هر صورت وضعیت یا صورتحساب پرداختی به پیمانکاران را کسر و نگهداری و پرداخت مبالغ مکسوره و آخرین قسط پیمانکاران را موقوف به صدور مفاسد حساب سازمان تامین اجتماعی نمایند.

۴- در خاتمه کار اطلاعات مورد نیاز شامل میزان کل کارکرد، تاریخ خاتمه و ... را به سازمان تامین اجتماعی اعلام و پیمانکاران را جهت اخذ مفاسد حساب به سازمان راهنمایی نمایند.

۵- در اجرای تبصره الحاقی به ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی چنانچه یک سال از پایان با تعلیق و یا فسخ قراردادهای پیمانکاری بگذرد و پیمانکاران اقدام به ارایه مفاسد حساب سازمان تامین اجتماعی به واگذارندگان کار ننمایند و پیمانکاران از بابت حق بیمه پیمان ها به سازمان تامین اجتماعی بدهکار و بدهی در مرحله قطعی باشد با اعلام مراتب به واگذارندگان کار، موظف می باشند حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ بدهی پیمانکاران را به میزان ۵ درصد و آخرین قسط به حساب سازمان واریز نمایند.

۶- در صورت عدم رعایت مراتب اشاره شده در بندهای فوق مسئولیت پرداخت حق بیمه مقرر و متفرعات آن به عهده واگذارندگان کار خواهد بود.

بخش دوم: وظایف پیمانکاران در قبال سازمان تامین اجتماعی

۱- ارایه یک نسخه از قرارداد منعقد با کارفرمایان به شعبه تامین اجتماعی محل اجرای قرارداد.

۲- ارسال صورت مزد یا حقوق و دستمزد شاغلان در قراردادهای پیمانکاری (اعم از عمرانی و غیرعمرانی) برابر ماده ۳۹ قانون تامین اجتماعی و در مهلت مقرر به سازمان و پرداخت حق بیمه مقرر و متعلقه برابر ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی در مورد قراردادهای غیرعمرانی

۳- پرداخت حق بیمه قرارداد که طبق ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی برای هریک از قراردادهای توسط سازمان محاسبه و به پیمانکار ابلاغ می گردد.

۴- پرداخت بدهی موضوع ماده ۶۶ قانون تامین اجتماعی در مورد کارکنان حادثه دیده در اجرای پیمان های مورد

اجرا

- ۵- رعایت ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی در مورد پیمانکاران دست دوم و ارسال یک نسخه از قرارداد منعقد با آنها به سازمان تامین اجتماعی و اعلام اطلاعات مربوطه پس از خاتمه قرارداد آنها
- ۶- اخذ مفاصا حساب ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی جهت هریک از قراردادهای مورد اجرا.
- ۷- تفکیک لیست کارکنان دفتری شرکت از لیست ابوابجمعی کارکنان پروژه های پیمانکاری و ارسال لیست آنان به شعبه محل استقرار دفتر مرکزی و پرداخت حق بیمه آنان مطابق ماده ۲۸ قانون بخش سوم: وظایف سازمان تامین اجتماعی در قبال واگذارندگان کار و پیمانکاران:
- ۱- اطلاع رسانی قانون و مقررات و ضوابط جدید و مصوبات از طریق روزنامه ها و دیگر منابع به منظور آگاهی کارفرمایان (واگذارندگان کار) و پیمانکاران جهت اجرا و همکاری در چهارچوب مقررات تامین اجتماعی با کارفرما
- ۲- تشکیل پرونده جهت هریک از قراردادهای پیمانکاری، پیمانکاران و دریافت لیست حقوق و دستمزد و حق بیمه که توسط پیمانکاران ارسال و پرداخت می گردد و ارایه خدمات قانونی به بیمه شدگان مربوطه.
- ۳- پیگیری درخصوص وصول مانده بدهی مربوط به لیست های ارسالی در مورد قراردادهای غیرمشمول طرح های عمرانی.
- ۴- بررسی پرونده قرارداد پیمانکاری به محض پایان یافتن مدت زمان اجرای پیمان و اخذ اطلاعات مورد نیاز جهت محاسبه بدهی قرارداد.
- ۵- محاسبه بدهی قرارداد به محض تکمیل اطلاعات مورد نیاز و ابلاغ آن به پیمانکار.
- ۶- پیگیری و وصول بدهی پس از قطعیت آن طبق ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی.
- ۷- رسیدگی به اعتراض پیمانکار در رابطه با حق بیمه قرارداد برابر مواد ۴۲ و ۴۳ قانون تامین اجتماعی.
- ۸- صدور مفاصا حساب قرارداد به محض پرداخت حق بیمه توسط پیمانکار و یا واگذارندگان کار.
- ۹- اجرای تبصره ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و وصول مطالبات سازمان از محل ۵٪ ماده ۳۸ قانون در صورتی که پیمانکار ترتیب پرداخت آن را پس از قطعیت ندهد.
- بخش چهارم: چگونگی نحوه اقدام در مورد پیمانکاران و واگذارندگان که به وظایف قانونی خود در قبال سازمان تامین اجتماعی (موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و تبصره الحاقی آن) عمل نمی نمایند:
- طبق تبصره الحاقی به ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی مصوب مورخ ۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه اجرایی (مصوب مورخ ۷۳/۳/۱۸ هیات محترم دولت) پیوست شماره ۶ واحدهای اجرایی مکلفند به شرح ذیل اقدام نمایند:
- ۱- با بررسی سریع کلیه پرونده های پیمانکاری، در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها تا زمان رسیدگی قطعیت یافته و یک سال از تاریخ خاتمه عملیات قرارداد نیز گذشته واریز نشده باشد، مجدداً مراتب را طبق فرم ضمیمه (پیوست شماره ۷) به آخرین نشانی پیمانکار ابلاغ و چنانچه ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ مورد مطالبه پرداخت نگردد مراتب جهت واریز از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی مطابق فرم ضمیمه (پیوست شماره ۸) به واگذارنده کار ابلاغ نمایند.
- ۲- واگذارندگان کار قانوناً مکلفند حداکثر ظرف بیست و پنج روز پس از ابلاغ اعلام بدهی، آن را از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی پرداخت نمایند در صورت عدم پرداخت، اقدامات قانونی جهت وصول علیه آنان صورت می گیرد.

«حسابرسی از دفاتر قانونی شرکتها و مؤسسات دارای شخصیت حقوقی»

شعب سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر اختیار انجام بازرسی دوره ای از دفاتر شرکتها و مؤسسات حقیقی و حقوقی که دارند در مواردی نیاز به اخذ مفاصا حساب توسط مؤسسات دارای شخصیت حقوقی است و یا جابه جای سهام اعضای شرکت و یا انتقال مالکیت و اموال شرکت از دفاتر قانونی این مؤسسات حسابرسی به عمل خواهد آمد.

عملیات حسابرسی و نحوه اجرای آن در قالب بخشنامه های ۱۱ و ۱۱/۱ و ۱۲ جدید درآمد صورت میگیرد. معمولاً در خواست انجام حسابرسی از طریق شعبه ای که پرونده مطالباتی شرکت در آن مورد رسیدگی قرار میگیرد و یا محل کارخانه کارگاه های تولید صنعتی صورت میگیرد.

و مدارک مربوط به مؤسسات حسابرسی سازمان تأمین اجتماعی در تهران یا شهرستان ذی ربط ارسال و گروهی برای رسیدگی و بازرسی از دفاتر قانونی و اسناد مالی شرکت به آنجا مراجعه می نمایند.

و یا اسناد و مدارک شرکت را تقاضا می نمایند تا به موسسه حسابرسی ارسال و در محل مؤسسه این حسابرسی صورت میگیرد.

معمولاً قبل از انجام حسابرسی فرم هایی مخصوص برای شرکت مربوطه ارسال میگردد که در آن یک سری اطلاعات در رابطه با دفاتر قانونی و اظهارنامه های مالیاتی مورد سوال قرار میگیرد که شرکت پس از تکمیل فرم های مربوطه و ارسال آن به موسسه یا شعبه ذی ربط، مراحل بعدی انجام مییابد.

مؤسسات حسابرسی سازمان تأمین اجتماعی پس از رسیدگی، مدارک مربوطه را در فرم های مخصوص وارد و به شعبه ذی ربط که پرونده مطالباتی شرکت در آن رسیدگی میشود ارسال می نماید و در این حالت مؤسسات حقوقی به استناد مواد ۴۲ و ۴۳ قانون تأمین اجتماعی حق اعتراض و ارائه مدارکی دال بر رد بخشی از بدهی اعلام شده در صورت عدم پذیرش مبلغ تعیین شده دارند.

نکته قابل توجه: بدهی حق بیمه ناشی از حسابرسی از تاریخ ابلاغ به کارفرما تا ۳۰ روز مشمول جریمه تأخیر نمی باشد و پس از آن اعم از اینکه در مرحله برآوردی باشد یا قطعی ماهیانه ۰.۲٪ جریمه تأخیر پرداخت به آن تعلق میگیرد.

«اولویت بندی بازرسی از دفاتر قانونی»

اولویت انجام بازرسی از دفاتر قانونی شرکتها به ترتیب زیر صورت میگیرد.

اولویت اول: قرارهای صادره از هیأت های تشخیص مطالبات

اولویت دوم: دستورات معاونت فنی و در آمد و اداره کل درآمد و حق بیمه

اولویت سوم: شرکت ها و مؤسسات متقاضی مفاصاحساب نقل و انتقال و یا تصفیه انحلال (به استثنای شرکتهای پیمانکاری و مهندسین مشاور).

اولویت چهارم: پیمانکارانی که دارای کارگاه تولیدی صنعتی و فنی میباشند و امور اجرایی پیمان در کارگاه آنها انجام میگیرد. همچنین پیمانکاران قراردادهای کامپیوتری، تحقیقاتی پژوهشی و مؤسسات حسابرسی با توجه به بخشنامه ۱۴ جدید در آمد (بند «۱» الف و بندهای «ه» و «و» بخش سوم فصل دوم بخشنامه ۱۴ جدید در آمد).

اولویت پنجم: کارگاه های که دارای ۵۰ نفر کارگر به بالا هستند (به استثنای شرکتهای پیمانکاری و مهندسین مشاور)

اولویت ششم: کارگاه های که کمتر از ۵۰ نفر کارگر دارند و فاقد بازرسی کارگاهی هستند در مجموع شعب مجاز به درخواست حسابرسی از دفاتر شرکتهای پیمانکاری و مهندسین مشاور نیستند و حق بیمه آنها به استناد ماده ۳۸ و ۴۱ قانون انجام میگیرد.

این نکته نیز قابل توجه است که بازرسی از دفاتر قانونی شرکتهای حداکثر تا ده سال انجام میگیرد ضمن توجه به تاریخ شمول مؤسسه حقوق، البته در مواردی که بیش از ده سال دفاتر قانونی شرکت موجود باشد و شرکت نیز همکاری لازم را جهت انجام حسابرسی بنماید، انجام بازرسی بلا اشکال میباشد.

«حقوق و مزایای مشمول و غیر مشمول طبق بخشنامه ۱۱/۱ جدید در آمد که بازرسان دفاتر قانونی در زمان انجام حسابرسی می بایستی مورد توجه قرار دهند».

غیر مشمول:

۱- باز خرید ایام مرخصی

۲- کمک عائله مندی

۳- هزینه سفر و فوق العاده ماموریت

۴- حق همسر به کارکنان در مؤسسات مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت

۵- پاداش، پاداش افزایش تولید (آکورد، کارانه، بهره وری) پاداش نهضت سواد آموزی، عیدی و بن کارگری

۶- کمک هزینه مسکن و خواربار در ایام بیماری

۷- حق شیر و حق تضمین (کسری صندوق)

۸- خسارت اخراج و مزایای پایان کار (حق سنوات)

۹- حق الزحمه امام جماعت

۱۰- حق حضور در جلسات هیات مدیره

۱۱- خرید انواع کالا و مواد، اجناس، ماشین آلات و قطعات

۱۲- ساخت و تعمیر انواع وسایل ماشین آلات، قطعات و...

۱۳- طراحی و چاپ، تبلیغات و فیلمبرداری

۱۴- کرایه حمل و نقل، تاکسی، آژانس، لودر، گریدر، تراکتور، جرثقیل، اتوبوس و مینی بوس و...

۱۵- ترخیص کالا و هزینه های گمرکی

۱۶- حق الوکاله، هزینه های کارشناسی، وجوه پرداختی به وکلا و کارشناسان رسمی دادگستری و ترخیص کاران رسمی گمرک

۱۷- وجوه پرداختی به مؤسسات، شرکتهای، کارگاه ها و واحدهای صنفی، تولیدی و صنعتی و فنی و اشخاص حقیقی اعم از اینکه با انعقاد قرارداد و یا بدون انعقاد قرارداد باشد و همچنین مزد، حقوق و مزایا و حق الزحمه پرداختی به افرادی که طبق مدارک ارائه شده از سوی کارفرما شاغل یا بازنشسته لشکری و بانک ها و سایر دستگاههای مشمول تأمین اجتماعی نیستند مشمول کسر حق بیمه نمی باشد.

- مقررات و آیین نامه مربوط به نحوه ابلاغ بدهی های حق بیمه توسط سازمان تأمین اجتماعی

کارفرمایان گرامی می بایست نشانی دقیق خود را به سازمان اعلام نمایند و چنانچه درخصوص شرکتهای و افراد حقوقی نشانی به استناد قانون تغییر نمود و یا کارفرمایای حقیقی به خارج از کشور عزیمت نمایند، در اینگونه شرایط و موارد مشابه آن (زندانی شدن، بستری شدن در بیمارستان و مانند آن) می بایست نشانی جدید را در اولین فرصت به سازمان کتباً اعلام نمایند و درخصوص اشخاص حقوقی ارائه آگهی تغییرات رسمی ضروریست.

نحوه ابلاغ بدهیها طی بخشنامه های ۴/۱ و ۴/۱ جدید حقوقی تبیین گردیده و براساس بخشنامه های مذکور برای ابلاغ حالتها و شرایط زیر متصور می باشد:

- ابلاغ واقعی: که به شخص کارفرما (مدیر عامل شرکت) ابلاغ میگردد و در صورتی که مدیر عامل در شرکت حضور نداشته باشد به امور اداری یا دفتر شرکت ابلاغ و در ذیل نسخه ابلاغ شده نام و مشخصات مسئول امور اداری و مهر شرکت می بایستی ثبت شود.

- به طور کلی در هرگونه ابلاغی مشخصات دقیق فرد گیرنده ابلاغ می بایست با ذکر تاریخ و روز و ساعت ابلاغ جهت درج در اوراق مربوطه به مأمور محترم ابلاغ اعلام گردد.

- در مواردی که فردی مسئول در شرکتها جهت اخذ ابلاغ حضور نداشته باشد یا درب کارگاه بسته و تعطیل بود مأمور ابلاغ فرم مخصوص را که اصطلاحاً فرم ده روزه نام دارد به درب کارگاه یا در محل شرکت تحویل میدهد که در آن قید گردیده ظرف ده روز کارفرمای شرکت و یا نماینده رسمی او با معرفی نامه به شعبه جهت اخذ اعلام بدهی مراجعه نماید.

در صورتی که چنین اقدامی از جانب کارفرما صورت نگیرد بعد از ده روز مأمور ابلاغ میتواند بدهی حق بیمه را به شرکت ابلاغ قانونی نماید که در این حالت فرد گیرنده مطرح نیست و مأمور ابلاغ اعلام بدهی را به درب کارگاه الصاق یا تحویل شرکت میدهد.

- در مواردی که کارفرما از تحویل ابلاغ بدهی امتناع ورزد در این حالت مأمور ابلاغ میتواند اعلام بدهی را به درب کارگاه الصاق و با مهری که در ذیل نسخه دوم اعلام بدهی ثبت می نماید، کارفرما از دریافت فرم مذکور امتناع ورزیده و در این حالت تاریخ ابلاغ ملاک میباشد.

- در مواردی که کارفرما در زندان حضور داشته باشد اعلام بدهی می بایستی از طریق اداره زندانها در محل زندان به کارفرما ابلاغ گردد.

- در ارتباط با سفارتخانه ها ابلاغ بدهی یا هر گونه مکاتبه ای می بایستی از طریق اداره تشریفات وزارت امور خارجه صورت گیرد و شعبه حق ابلاغ به صورت مستقیم را ندارد.

- در مواردی که کارفرما در خارج از کشور حضور داشته باشد و شعبه را در این مورد مطلع نموده باشد ابلاغ می بایستی به سفارتخانه ایران در کشور ذی ریط ارسال و از طریق سفارت به کارفرما ابلاغ و نتیجه آن به شعبه اعلام گردد.

به طور کلی مؤدی یا کارفرما موظف است هنگامی که آدرس قانونی خود را تغییر میدهد حتما شعبه را مطلع نماید (به صورت کتبی) در غیر این صورت ملاک آدرسی است که در روزنامه رسمی به ثبت رسیده و اقامتگاه قانونی کارفرما همان آدرس تلقی میگردد و کلیه ابلاغ ها به این مکان باید صورت گیرد.

توجه مهم: به منظور افزایش رضایتمندی کارفرمایان و ارتقاء کیفیت خدمات و تسریع در اقدامات، نحوه ابلاغ از حالت دستی و سنتی به ابلاغ مکانیزه (از طریق پرتال ابلاغ الکترونیکی، ایمیل و پیامک) در حال انجام می باشد و سازمان قصد دارد تا تمامی صورتحسابهای صادره خود را بصورت مکانیزه به کارفرمایان محترم ابلاغ نماید.

پایان